

Algemene voorwaarden BO Energy B.V.

Artikel 1 - Definities

1. Als de volgende begrippen met een hoofdletter zijn geschreven, gelden de volgende definities:
 - a) **Opdrachtgever:** de natuurlijke of rechtspersoon, die de Werkzaamheden opdraagt;
 - b) **Opdrachtnemer:** BO Energy B.V. h.o.d.n. OPEN NRG (KvK 81423632);
 - c) **Overeenkomst:** de overeenkomst met betrekking tot de Werkzaamheden tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer waarop deze algemene voorwaarden van toepassing zijn;
 - d) **Werkzaamheden:** het geheel van ontwerp-, montage-, installatie- en/of onderhoudswerkzaamheden – met inbegrip van de levering van goederen en/of diensten – dat de Opdrachtnemer op grond van de Overeenkomst moet verrichten.

Artikel 2 - Werkingsfeer

1. Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle (rechts)handelingen, aanbiedingen en offertes van de Opdrachtnemer en op alle met Opdrachtgever gesloten overeenkomsten.
2. De toepasselijkheid van door Opdrachtgever gehanteerde algemene (inkoop)voorwaarden wordt door Opdrachtnemer uitdrukkelijk van de hand gewezen.
3. Heeft Opdrachtnemer de toepasselijkheid van de algemene (inkoop)voorwaarden van Opdrachtgever niet uitdrukkelijk van de hand gewezen, dan prevaleren de algemene voorwaarden van Opdrachtnemer boven de algemene (inkoop)voorwaarden van Opdrachtgever in het geval sprake is van tegenstrijdigheden.
4. Heeft opdrachtgever eenmaal een overeenkomst waarop deze algemene voorwaarden van toepassing zijn met Opdrachtnemer gesloten, dan geldt dat Opdrachtgever ook bij eventueel daarna met Opdrachtnemer gesloten overeenkomsten, inclusief Wijzigingen van de Overeenkomst als bedoeld in artikel 14, stilzwijgend met de toepasselijkheid van deze algemene voorwaarden op die overeenkomsten akkoord is gegaan.

Artikel 3 - Aanbieding

1. Alle aanbiedingen, offertes, prijsopgaven en condities van de Opdrachtnemer aan de Opdrachtgever worden steeds vrijblijvend gedaan en vervallen na verloop van 14 dagen.
2. De aanbidding van de Opdrachtnemer kan tot en met de vijfde werkdag na ontvangst van de aanvaarding daarvan door de Opdrachtnemer worden herroepen.
3. Iedere aanbidding en/of offerte is gebaseerd op de informatie die door Opdrachtgever is verstrekt. Opdrachtgever staat in voor de juistheid en volledigheid van deze informatie.
4. De inhoud van alle aanbiddingsdocumenten, zoals tekeningen, beschrijvingen of specificaties, is zo nauwkeurig mogelijk, maar indicatief en niet bindend.
5. Opdrachtgever behandelt informatie uit de aanbiddingsdocumenten en aanbiedingen vertrouwelijk en mag deze informatie niet zonder schriftelijke toestemming voor eigen gebruik of gebruik door derden aanwenden of aan derden bekend maken. Het bepaalde in artikel 5 lid 20 van deze voorwaarden is van overeenkomstige toepassing.
6. Als op basis van de aanbiddingsdocumenten geen Overeenkomst tot stand komt, dienen al deze documenten op eerste verzoek van de Opdrachtnemer direct door de Opdrachtgever en voor zijn rekening en risico te worden verwijderd dan wel vernietigd.

te worden verwijderd dan wel vernietigd.

7. Als Opdrachtnemer wordt verzocht om een offerte of aanbidding te maken en komt er geen Overeenkomst tot stand, dan heeft Opdrachtnemer het recht om de daarvoor door haar gemaakte kosten en ook de door haar bestede tijd volgens de bij haar gebruikelijke tarieven aan de (aspirant) Opdrachtgever in rekening te brengen.

Artikel 4 - Totstandkoming van overeenkomsten

1. Een Overeenkomst komt tot stand op het moment dat Opdrachtnemer de opdracht schriftelijk heeft bevestigd of met de uitvoering van de opdracht is begonnen. In afwijking van het bepaalde in artikel 6:225 lid 2 BW bindt ook een van de offerte of aanbidding op ondergeschikte punten afwijkende aanvaarding door de Opdrachtnemer Opdrachtgever niet, maar komt in dat geval een Overeenkomst tot stand op de voorwaarden en bepalingen van de offerte of aanbidding van Opdrachtnemer.
2. Afspraken met of toezeggingen door vertegenwoordigers, andere werknemers of andere personen die voor of ten behoeve van Opdrachtnemer werken, zijn voor Opdrachtnemer niet bindend, tenzij deze afspraken of toezeggingen door Opdrachtnemer schriftelijk zijn bevestigd.
3. Wijzigingen van en aanvullingen op enige bepaling in een aanbidding, offerte, opdrachtbevestiging, Overeenkomst en/of deze algemene voorwaarden kunnen alleen schriftelijk worden overeengekomen.
4. Wijzigingen of aanvullingen als bedoeld in het vorige lid gelden alleen voor de betreffende opdracht c.q. Overeenkomst.

Artikel 5 - Verplichtingen van de Opdrachtgever

1. De Opdrachtgever zorgt ervoor, dat de Opdrachtnemer tijdig beschikt over alle (technische) informatie, gegevens, beslissingen en wijzigingen die noodzakelijk zijn om de Opdrachtnemer in staat te stellen de Werkzaamheden conform de Overeenkomst te realiseren.
2. De Opdrachtgever staat in voor de juistheid en volledigheid van deze informatie, gegevens, beslissingen en wijzigingen.
3. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat de Opdrachtnemer tijdig over alle door de Opdrachtgever ter beschikking te stellen goederen beschikt. De Opdrachtgever is ervoor verantwoordelijk als deze goederen niet deugdelijk of ongeschikt zijn.
4. De Opdrachtgever vrijwaart de Opdrachtnemer voor aanspraken van derden in verband met de in lid 1 tot en met 3 bedoelde informatie, gegevens, beslissingen, wijzigingen en goederen.
5. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat de Opdrachtnemer tijdig beschikt over de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die noodzakelijk zijn voor de opzet van de Werkzaamheden en/of het gebruik van de installatie. Bij het verkrijgen hiervan zal de Opdrachtnemer naar vermogen de noodzakelijke medewerking verlenen. Als de Opdrachtgever in de nakoming van deze verplichting tekortschiet, kan de Opdrachtnemer de Overeenkomst krachtens artikel 12 lid 5 ontbinden en aanspraak maken op schadevergoeding.
6. De Opdrachtgever zorgt tijdig voor de kosteloze beschikking over en vrije toegang tot het terrein, het gebouw en de locatie waarop of waarin de Werkzaamheden moeten worden verricht en voor schone, veilige en gezonde omstandigheden, alsmede geschikte berg- en schaftruimte aldaar.
7. De Opdrachtgever zorgt voor de goede toestand en onbelemmerde toegankelijkheid van de gebouwen/locaties en de installaties of delen daarvan rondom, waaronder, waarin of waarboven de Werkzaamheden worden verricht. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de omstandigheden die de uitvoering van de Werkzaamheden

- beperken, verhinderen en/of belemmeren. De Opdrachtgever is verplicht de Opdrachtnemer en diens personeel tijdig over (gewijzigde) arbeidsomstandigheden te informeren, waaronder mede voor gevaarlijke situaties te waarschuwen.
8. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat op de locaties waar de Werkzaamheden worden verricht de Opdrachtnemer tijdig, kosteloos en met leveringsgarantie kan beschikken over de benodigde (nuts)voorzieningen, zoals elektriciteit (netspanning), (drink)water, gas, perslucht, telecom en/ of rioleringsaansluiting.
 9. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de tijdige aansluiting van de installatie op de openbare netwerken.
 10. De Opdrachtgever zorgt tijdig voor informatie over de aard en inhoud van de werkzaamheden van (neven- of onder)aannemers en andere derden die door hem worden ingeschakeld, het voorziene tijdstip waarop zij worden verricht, alsmede de coördinatie daarvan, zodat de Opdrachtnemer in zijn aanbieding met deze informatie rekening kan houden. Wijziging van die informatie en/of de aanbieding geeft de Opdrachtnemer recht op bijbetaling en/of termijnverlenging krachtens artikel 13. Uitsluitend de Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de coördinatie van deze werkzaamheden, voor zover niet anders is overeengekomen.
 11. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de vertraging en/of kosten die hun oorzaak vinden in de werkzaamheden van (neven- of onder)aannemers en die niet aan de Opdrachtnemer kan worden toegerekend. Schade die door de werkzaamheden van (neven- of onder)aannemers aan de installatie ontstaat, komt voor rekening van de Opdrachtgever.
 12. De Opdrachtgever is verplicht de Opdrachtnemer schriftelijk en binnen bekwame tijd te waarschuwen, als hij bekend is geworden of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn met een tekortkoming van de Opdrachtnemer.
 13. De Opdrachtgever is aansprakelijk voor de (bodem)verontreiniging(en), milieubelastende stoffen en/of bacteriën die tijdens de uitvoering van de Werkzaamheden worden aangetroffen, zoals asbest of legionella. Leidt dit tot vertraging dan heeft Opdrachtnemer recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding krachtens artikel 13.
 14. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de goederen die hij heeft voorgeschreven of die van een voorgeschreven leverancier moeten worden betrokken, alsmede voor hun niet of niet tijdige levering.
 15. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor hulppersonen, zoals onderaannemers of leveranciers die hij heeft voorgeschreven. De Opdrachtnemer is niet verplicht om deze zelfstandige hulppersonen te contracteren als de Opdrachtgever de contractvoorwaarden van deze hulppersonen niet wenst te accepteren. Als de voorgeschreven hulppersoon niet, niet tijdig of niet deugdelijk presteert, heeft de Opdrachtnemer recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding krachtens artikel 13.
 16. De Opdrachtgever is buiten de werktijden van de Opdrachtnemer verantwoordelijk voor alle goederen, zoals materialen, werktuigen of gereedschappen die op het werk zijn aangevoerd, ongeacht aan wie deze goederen toebehoren. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat deze goederen afdoende zijn verzekerd; onder andere tegen diefstal, onklaar maken en/of vernieling.
 17. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de vertragingen en/of kosten als gevolg van de naleving van wettelijke voorschriften en beschikkingen van overheidswege, alsmede van voorschriften van bijzondere aard, zoals technische en

industriële normen, die na de aanbieding worden gewijzigd of in werking treden.

18. De Opdrachtgever staat de Opdrachtnemer toe om op schuttingen en afrasteringen, die dienen ter afsluiting van het gebouw of de plaatsen waar de Werkzaamheden worden verricht, alsmede elders op het werterrein aanduidingen van zijn naam en bedrijf of reclame aan te brengen.
19. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor aangevoerd materieel en goederen en is verplicht deze in ontvangst te nemen.
20. De Opdrachtgever is verplicht alle (bedrijfs)gegevens dan wel alle in verband met de Overeenkomst van de Opdrachtnemer ontvangen informatie vertrouwelijk te behandelen. Het is de Opdrachtgever verboden deze gegevens en informatie voor eigen gebruik of gebruik door derden aan te wenden of aan derden bekend te maken. Bij overtreding van de in dit lid opgenomen verplichting verbeurt de Opdrachtgever een onmiddellijk opeisbare en niet voor rechterlijke matiging vatbare boete van € 50.000,00 onverminderd het recht van de Opdrachtnemer om schadevergoeding te vorderen.
21. De Opdrachtgever voldoet de door hem aan de Opdrachtnemer verschuldigde bedragen volgens de overeengekomen betalingsregeling ook wanneer de Opdrachtgever recht heeft op schadevergoeding.

Artikel 6 - Verzekering van de Opdrachtgever

1. De Opdrachtgever is verplicht een gebruikelijke CAR-verzekering of daarmee gelijk te stellen gebruikelijke verzekering(en) aan te gaan en in stand te houden waarin de Opdrachtnemer (met inbegrip van onderaannemers en hulppersonen) als medeverzekerde is opgenomen, tenzij schriftelijk iets anders is overeengekomen.
2. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat de Opdrachtnemer zo spoedig mogelijk schriftelijk bewijs ontvangt van het bestaan, de betaling en de inhoud van de in lid 1 bedoelde verzekering.

Artikel 7 - Overname personeel en gedetacheerden

1. Het is de Opdrachtgever gedurende de looptijd van de Overeenkomst en tot één jaar na beëindiging daarvan, niet toegestaan om werknemers en hulppersonen van de Opdrachtnemer die bij de uitvoering van de Overeenkomst betrokken zijn of zijn geweest in dienst te nemen, dan wel anderszins voor zich te laten werken. Bij overtreding van dit verbod verbeurt de Opdrachtgever aan Opdrachtnemer een onmiddellijk opeisbare boete ter hoogte van € 45.000,--.
2. In geval van terbeschikkingstelling in de zin van de Waadi (Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs) is overname door de Opdrachtgever van een gedetacheerde medewerker van de Opdrachtnemer alleen toegestaan na afloop van de terbeschikkingstelling tegen betaling van 25% van de waarde van de Overeenkomst berekend op jaarbasis met een minimum van € 45.000,--. Heeft de gedetacheerde medewerker meer dan 24 maanden aaneengesloten bij Opdrachtgever gewerkt, dan geldt een percentage van 10% en een minimumbedrag van € 17.500,--.

Artikel 8 - Eigendomsvoorbehoud

1. Alle door de Opdrachtnemer aan de Opdrachtgever geleverde goederen blijven eigendom van de Opdrachtnemer totdat de Opdrachtgever aan al zijn verplichtingen jegens de Opdrachtnemer heeft voldaan ter zake van de betreffende, de vorige en volgende verkochte goederen alsmede ter zake de vorderingen van de Opdrachtnemer jegens de Opdrachtgever wegens tekortschieten in de nakoming van zijn verbintenissen jegens de Opdrachtnemer. Tot dat moment houdt de Opdrachtgever de goederen voor de Opdrachtnemer en is hij

niet gerechtigd de goederen met een (al dan niet bezitloos) pandrecht of anderszins te bezwaren. De Opdrachtgever is slechts gerechtigd de goederen te vervreemden, indien de handeling behoort tot de normale en regelmatige uitoefening van zijn bedrijf. Dit vervreemdings- verpandings- en bezwaringsverbod heeft een uitdrukkelijk goederenrechtelijke werking. Met inachtneming van het vorenstaande is het goederenrechtelijk niet mogelijk om de zaken in eigendom over te dragen, te verpanden of anderszins te bezwaren.

2. Indien en zodra de Opdrachtgever in gebreke is met de nakoming van één of meer van zijn verplichtingen of in strijd met het hier bepaalde handelt, is de Opdrachtnemer gerechtigd de geleverde goederen, zoals in dit artikel bedoeld, zonder rechterlijke tussenkomst als het eigendom van de Opdrachtnemer terug te halen. De Opdrachtgever geeft bij voorbaat onvoorwaardelijk en onherroepelijk toestemming aan de Opdrachtnemer en door de Opdrachtnemer aan te wijzen derden om al die plaatsen te betreden waar de eigendommen van de Opdrachtnemer zich bevinden en die goederen terug te nemen en de Opdrachtgever zal daaraan de medewerking verlenen. Alle kosten van het terughalen van de goederen waarop een eigendomsvoorbehoud rust, komen ten laste van de Opdrachtgever.
3. Ingeval van faillissementsaanvraag, een verzoek tot het verlenen van (voorlopige) surséance van betaling of ingeval met betrekking tot zaken van de Opdrachtgever conservatoire maatregelen worden genomen of derden rechten daarop willen vestigen of doen gelden, is de Opdrachtgever verplicht de Opdrachtnemer hiervan direct in kennis te stellen en onmiddellijk de beslagleggende deurwaarder, de bewindvoerder, de curator of derden te wijzen op de eigendomsrechten van de Opdrachtnemer.
4. De Opdrachtgever is jegens de Opdrachtnemer aansprakelijk voor alle schade die ontstaat aan de goederen voordat eigendomsovergang heeft plaatsgevonden als bedoeld in dit artikel. Terugname laten de rechten van de Opdrachtnemer op vergoeding van schade en verlies onverlet. In deze gevallen zal elke vordering van de Opdrachtnemer op de Opdrachtgever direct en volledig opeisbaar zijn.

Artikel 9 - Termijnen

1. De Opdrachtnemer kan niet eerder gehouden worden om met de uitvoering van zijn Werkzaamheden te starten dan nadat alle daarvoor door de Opdrachtgever te verschaffen noodzakelijke informatie, gegevens, goederen en/of (bewijs van) verzekeringen, zoals die genoemd in artikel 6, tijdig in zijn bezit zijn en hij de overeengekomen termijnbetaling heeft ontvangen. Overschrijding van de daarvoor geldende termijnen geeft de Opdrachtnemer recht op bijbetaling en/of termijnverlenging krachtens artikel 13. Opdrachtnemer is bevoegd eerder aan te vangen en/of op te leveren, tenzij in de Overeenkomst iets anders is bepaald.
2. Tenzij uitdrukkelijk iets anders is overeengekomen zullen de voor de Opdrachtnemer toepasselijke termijnen zoveel mogelijk in acht worden genomen. De enkele overschrijding van een genoemde termijn brengt de Opdrachtnemer niet in verzuim. Als overschrijding dreigt, zullen Opdrachtnemer en Opdrachtgever zo spoedig mogelijk in overleg treden.

Artikel 10 - Toetsing, aanvaarding en oplevering

1. De Opdrachtgever is bevoegd om via controles, beproevingen of testen te toetsen of de Werkzaamheden voldoen aan de Overeenkomst.
2. Toetsing door of namens de Opdrachtgever gebeurt voor rekening en risico van de Opdrachtgever. De Opdrachtnemer zal de Opdrachtgever binnen redelijke grenzen hierbij de noodzakelijke medewerking verlenen als een toetsingsplan is overeengekomen en het plan daarin voorziet.

3. De Opdrachtgever dient bij het uitoefenen van zijn toetsingsbevoegdheid de Werkzaamheden zo weinig mogelijk te verstoren. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de vertraging en/of kosten die als gevolg daarvan ontstaan en die niet aan de Opdrachtnemer kunnen worden toegerekend. Schade die door de uitoefening van de toetsingsbevoegdheid aan de installatie ontstaat, komt voor rekening van de Opdrachtgever.
4. Zodra de Opdrachtnemer schriftelijk te kennen heeft gegeven dat de Werkzaamheden gereed zijn voor oplevering, dan gelden de Werkzaamheden als opgeleverd als (a) de Opdrachtgever het werk geheel of voor het betreffende deel heeft goedgekeurd, (b) de installatie of de Werkzaamheden door de Opdrachtgever of een derde in gebruik zijn genomen en/of (c) de Opdrachtgever niet binnen 14 dagen na de kennisgeving schriftelijk kenbaar heeft gemaakt of de Werkzaamheden al dan niet zijn goedgekeurd.
5. Kleine gebreken die binnen 30 dagen kunnen worden hersteld of nageleverd en die ingebruikname van de installatie of de Werkzaamheden niet in de weg staan, mogen geen reden tot weigering van de aanvaarding van de Werkzaamheden zijn.
6. Keurt de Opdrachtgever de Werkzaamheden dan wel een deel van of delen van de Werkzaamheden niet goed, dan is hij verplicht dit onder opgave van redenen schriftelijk kenbaar te maken binnen de in lid 4 genoemde termijn.
7. De Opdrachtnemer is bevoegd de oplevering te verdelen in een aantal deelopleveringen.
8. Worden de Werkzaamheden door de Opdrachtgever (stilzwijgend) aanvaard, dan wordt als het tijdstip van aanvaarding aangemerkt de dag van de in lid 4 bedoelde kennisgeving.
9. Op verzoek van de Opdrachtgever kan de aanvaarding van de Werkzaamheden ook zonder de kennisgeving krachtens lid 4 plaatsvinden. Hiertoe deelt de Opdrachtgever de Opdrachtnemer schriftelijk mee de Werkzaamheden als aanvaard te beschouwen. De datum van verzending van deze mededeling geldt als het tijdstip van aanvaarding.
10. In afwijking van artikel 7:757a Burgerlijk Wetboek is de Opdrachtnemer niet verplicht tot afgifte van een opleverdossier, tenzij partijen in de overeenkomst anders hebben bepaald. In dat geval spant de Opdrachtnemer zich in om het opleverdossier ten tijde van de kennisgeving als bedoeld in lid 4 aan de Opdrachtgever ter hand te stellen.

Artikel 11 - Vervroegde ingebruikneming

1. Als de Opdrachtgever de installatie of delen daarvan in gebruik wenst te nemen vóór de oplevering, merken partijen dat aan als een wijziging en volgen partijen artikel 14 (wijzigingen). In elk geval zullen daarbij de betalingstermijnen zodanig worden aangepast, dat de Opdrachtgever hetgeen hij op grond van deze vervroegde ingebruikneming of de betreffende delen daarvan bij oplevering verschuldigd zou zijn, op het tijdstip van eerdere ingebruikneming aan de Opdrachtnemer zal voldoen. Eventuele overige betalingsverplichtingen zullen in evenredigheid in de tijd worden aangepast. De Opdrachtgever is pas bevoegd tot eerdere ingebruikneming als voldaan is aan de volgende twee cumulatieve voorwaarden: i) aanvaarding door de Opdrachtgever van de aanbieding van de Opdrachtnemer zoals bedoeld in artikel 14 lid 3 en ii) de Opdrachtgever de Werkzaamheden met betrekking tot de installatie of delen daarvan die hij eerder in gebruik wenst te nemen heeft goedgekeurd en voor voltooid heeft ondertekend.
2. Als de Opdrachtgever achterwege laat de procedure als bedoeld in artikel 14 en het vorige lid te volgen en/of nalaat de Werkzaamheden goed te keuren en voor voltooid te

ondertekenen en de installatie of delen daarvan toch in gebruik neemt, heeft de Opdrachtnemer per datum van (al dan niet gedeeltelijke) vervroegde ingebruikneming recht op betaling ineens van de gehele prijs c.q. aanneemsom, die alsdan gelijk opeisbaar is, en wordt de installatie/worden de Werkzaamheden geacht in zijn geheel te zijn goedgekeurd en voltooid. Als de (al dan niet gedeeltelijke) vervroegde ingebruikneming leidt tot schade en/of verstoring en/of vertraging van de Werkzaamheden van de Opdrachtnemer, komen de eventuele financiële en tijdsconsequenties hiervan ten laste van de Opdrachtgever, waarbij de opgave daarvan door de Opdrachtnemer vermoed wordt redelijk en juist te zijn behoudens tegenbewijs door de Opdrachtgever.

3. De vervroegde ingebruikneming van (een deel van) de installatie(s)/Werkzaamheden door de Opdrachtgever geldt als datum van (deel)oplevering als bedoeld in artikel 16.
4. Door vervroegde ingebruikneming van (een deel van) de installatie(s)/Werkzaamheden door de Opdrachtgever vangt een eventueel overeengekomen garantie- en/of onderhoudstermijn alsook eventuele verjaring- en vervaltermijnen ten aanzien van de in gebruik genomen installatie(s)/Werkzaamheden aan.
5. Schade die bij of door vervroegde ingebruikneming als bedoeld in lid 1, bijvoorbeeld aan de installatie en/of de Werkzaamheden, ontstaat, komt voor rekening van de Opdrachtgever. Vertraging die bij of door ingebruikneming als bedoeld in dit artikel in de Werkzaamheden ontstaat, komt voor rekening van de Opdrachtgever, en geeft de Opdrachtnemer recht op termijnverlenging en vergoeding van vertragingsschade.

Artikel 12 - Schorsing, ontbinding en opzegging

1. De Opdrachtgever is bevoegd de Werkzaamheden te schorsen. De Opdrachtgever is verplicht dit schriftelijk te onderbouwen en direct met de Opdrachtnemer in overleg te treden over de gevolgen.
2. Als de Opdrachtnemer als gevolg van de schorsing gepaste voorzieningen of maatregelen moet treffen, heeft hij recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding krachtens artikel 13.
3. Worden de Werkzaamheden of enig deel daarvan geschorst of vertraagd en is dit de Opdrachtnemer niet toe te rekenen, dan is de Opdrachtgever verplicht om, berekend naar de stand van de Werkzaamheden, aan Opdrachtnemer alle verrichte Werkzaamheden direct te vergoeden, alsmede onder andere alle redelijkerwijs gemaakte en nog te maken kosten, berekend vanaf het moment van het intreden van de schorsing of vertraging.
4. Als de Werkzaamheden gedurende meer dan twee maanden zijn geschorst of vertraagd, is de Opdrachtnemer bevoegd de Werkzaamheden in onvoltooide staat te beëindigen.
5. Als de Opdrachtgever surséance van betaling heeft aangevraagd, in staat van faillissement is verklaard of in de nakoming van de Overeenkomst is tekortgeschoten, is de Opdrachtnemer gerechtigd de Overeenkomst te ontbinden.
6. De Opdrachtgever is te allen tijde bevoegd de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk op te zeggen.
7. In de gevallen bedoeld in de leden 4 t/m 6 is de Opdrachtgever verplicht om de vaste prijs die in de Overeenkomst is vastgelegd en de Wijzigingen als bedoeld in artikel 14 direct te betalen, vermeerderd met de kosten die Opdrachtnemer als gevolg van niet voltooiing heeft moeten maken en verminderd met de door de Opdrachtgever te bewijzen besparingen die voor de Opdrachtnemer uit de beëindiging voortvloeien. Als de prijs afhankelijk was gesteld van de werkelijke door de Opdrachtnemer te maken kosten, wordt de door de Opdrachtgever verschuldigde prijs berekend op grondslag van de gemaakte kosten, de verrichte

arbeid en de winst die de Opdrachtnemer bij volledige uitvoering van de Werkzaamheden zou hebben gemaakt.

8. De Opdrachtgever is tevens verplicht de schade die de Opdrachtnemer lijdt te vergoeden, onverminderd de gehoudenheid van de Opdrachtnemer die schade zoveel mogelijk te beperken, tenzij de schade het gevolg is van een tekortkoming die de Opdrachtgever niet kan worden toegerekend.

Artikel 13 - Termijnverlenging en/of kostenvergoeding

1. In aanvulling op artikel 7:753 lid 1 Burgerlijk Wetboek heeft de Opdrachtnemer de mogelijkheid om aanspraak te maken op kostenvergoeding zonder tussenkomst van de rechter.
2. Naast het bepaalde in lid 1 en artikel 14 heeft de Opdrachtnemer in elk geval recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding als:
 - a. deze voorwaarden daar uitdrukkelijk in voorzien en onder de voorwaarde dat de vertraging en/of kosten hun oorzaak vinden in een omstandigheid die niet aan de Opdrachtnemer kan worden toegerekend; en/of
 - b. deze hun oorzaak vinden in een omstandigheid waarvoor de Opdrachtgever verantwoordelijk is en waartegen de Opdrachtnemer niet behoefde te waarschuwen als bedoeld in artikel 7:754 lid 1 BW; en/of
 - c. zich een onvoorziene omstandigheid voordoet van dien aard dat de Opdrachtgever naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet mag verwachten dat de Overeenkomst ongewijzigd in stand blijft.
3. Als de Opdrachtnemer van mening is dat hij recht heeft op termijnverlenging en/of kostenvergoeding, deelt hij dat de Opdrachtgever schriftelijk en gemotiveerd mee. Daarbij vermeldt hij alle directe en indirecte kosten, alsmede een redelijke opslag voor algemene kosten, winst en risico. Voorts vermeldt hij de gevolgen ten aanzien van de planning.

Artikel 14 - Wijzigingen (meer- en minder werk)

1. De Opdrachtgever is bevoegd om wijzigingen in de Overeenkomst en de Werkzaamheden aan de Opdrachtnemer op te dragen.
2. De Opdrachtnemer is niet verplicht een opgedragen wijziging uit te voeren als de wijziging:
 - a. niet schriftelijk is opgedragen; en/of
 - b. tot een onaanvaardbare verstoring van de Werkzaamheden zou leiden; en/of
 - c. zijn kennis en/of bekwaamheden en/of capaciteiten te boven gaat; en/of
 - d. niet in zijn belang zou zijn; en/of
 - e. als partijen niet tot overeenstemming komen over de financiële gevolgen en de consequenties ten aanzien van de planning.
3. Als de Opdrachtnemer bereid is de wijziging uit te voeren, dan stuurt hij de Opdrachtgever een schriftelijke aanbieding met de volgende gegevens:
 - a. het saldo, gevormd door alle directe en indirecte kosten, winst en risico, verband houdende met de wijziging, verminderd met de eventuele besparingen als gevolg van de uitvoering van de wijziging; en
 - b. de aanpassing van de Werkzaamheden, planningen en dergelijke documenten; en/of, indien van toepassing
 - c. de aanpassing van de termijnstaat of betalingscondities.
4. De Opdrachtnemer heeft recht op een redelijke vergoeding van de kosten verbonden aan de in lid 3 bedoelde aanbieding, ongeacht de vraag of partijen het over die aanbieding eens worden.
5. De Opdrachtnemer is bevoegd om voorstellen tot wijziging aan de Opdrachtgever voor te leggen als hij daartoe aanleiding ziet en vooropgesteld dat de Werkzaamheden aan de Overeenkomst zullen beantwoorden.

6. De Opdrachtgever kan de in lid 5 bedoelde voorstellen tot wijziging, als daarvoor een redelijke grond is, weigeren of accepteren. In het laatste geval volgen partijen dit artikel.
7. Als in verband met de wijzigingen vertraging ontstaat door een omstandigheid die niet aan de Opdrachtnemer kan worden toegerekend, dan heeft de Opdrachtnemer recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding krachtens artikel 13.
8. Het ontbreken van een schriftelijke opdracht met betrekking tot de wijziging laat de aanspraken van de Opdrachtnemer op betaling onverlet.

Artikel 15 - Prijs, betaling, rente, kosten en zekerheid

1. De door Opdrachtnemer vermelde prijzen en overeengekomen bedragen zijn in Euro en exclusief btw en andere van rechtswege geldende toeslagen en eventuele kosten, waaronder begrepen transportkosten, kosten verbonden aan vergunningen, rechten en belastingen die benodigd zijn voor de uitvoering van de Overeenkomst en zijn gebaseerd op een continu bouwproces en prijspeil van lonen, materialen etc. tijdens het moment van uitbrengen van de aanbieding of offerte dan wel het moment dat de opdracht wordt bevestigd of de Overeenkomst wordt ondertekend door Opdrachtnemer.
2. Alle prijzen en tarieven zijn gebaseerd op een normale werkweek van maandag tot en met vrijdag. Alle Werkzaamheden die worden verricht buiten de normale werktijden per kalenderdag worden verrekend tegen de gebruikelijke tarieven en toeslagen van Opdrachtnemer, uitgaande van de normale werktijden van de Opdrachtnemer. Alle wachturen respectievelijk uitvaluren voor personeel respectievelijk materieel van de Opdrachtnemer toe te rekenen aan de Opdrachtgever worden verrekend op basis van de gebruikelijke tarieven en toeslagen van Opdrachtnemer tijdens normale werktijden van de Opdrachtnemer.
3. Opdrachtnemer heeft het recht om tijdens de duur van de Overeenkomst de door haar opgegeven en/of overeengekomen prijzen te verhogen en te verrekenen als de kosten, zoals lonen, sociale lasten, prijzen, huren en vrachten, voor Opdrachtnemer toenemen als gevolg van buiten haar invloedssfeer liggende omstandigheden. De verhoging of verrekening vindt plaats conform de risicoregeling installatietechniek (zie onderaan deze algemene voorwaarden), tenzij iets anders is overeengekomen.
4. Partijen kunnen een betalingsschema in termijnen overeenkomen. De Opdrachtnemer mag de factuur voor de eindafrekening indienen als en zodra de Werkzaamheden zijn opgeleverd, dan wel op de dag waarop de Overeenkomst krachtens artikel 12 is opgezegd, beëindigd in onvoltooide staat of ontbonden. Indiening van deze factuur impliceert geen afstand van recht op verdere aanspraken van de Opdrachtnemer in het kader van de Overeenkomst.
5. De Opdrachtgever dient facturen van de Opdrachtnemer binnen veertien (14) dagen na de datum van de betreffende factuur te betalen. Dit is een fatale termijn. Betaalt de Opdrachtgever een factuur niet binnen deze termijn, dan is de Opdrachtgever van rechtswege in verzuim. Vanaf het moment van Verzuim tot de dag van volledige betaling, waarbij een deel van een maand als een maand wordt gerekend, is de Opdrachtgever 2% rente per maand verschuldigd over het openstaande bedrag. Daarnaast is de Opdrachtgever in dat geval alle door de Opdrachtnemer werkelijk gemaakte buitengerechtelijke en gerechtelijke kosten, inclusief de kosten voor juridische bijstand, verschuldigd. De buitengerechtelijke kosten bedragen minimaal 15% van de hoofdsom.

6. De Opdrachtgever mag haar betalingsverplichtingen nooit opschorten en/of tot verrekening overgaan en/of anderszins betalingen inhouden.
7. De Opdrachtgever is niet gerechtigd om voor of namens de Opdrachtnemer betalingen te doen aan diens zelfstandige hulpverleners.
8. Een betaling strekt in de eerste plaats in mindering op alle verschuldigde kosten en rente en tenslotte in mindering op opeisbare facturen die het langst openstaan, zelfs al vermeldt de Opdrachtgever dat de betaling betrekking heeft op latere facturen.
9. De Opdrachtgever dient klachten over facturen onder opgaaf van redenen schriftelijk binnen 14 dagen na factuurdatum bij de Opdrachtnemer in te dienen, bij gebreke waarvan alle rechten van de Opdrachtgever ten aanzien van die factuur komen te vervallen en alsdan wordt geacht dat de inhoud van de factuur juist is.
10. Op eerste verzoek van de Opdrachtnemer dient de Opdrachtgever naar beoordeling van de Opdrachtnemer genoegzame zekerheid te stellen voor de nakoming van haar verplichtingen. Bij gebreke van het verstrekken van zekerheid, is de Opdrachtnemer gerechtigd de Werkzaamheden op te schorten of de overeenkomst te ontbinden en heeft de Opdrachtgever geen enkel recht op schadevergoeding, vergoeding c.q. compensatie of recht anderszins. Schort de Opdrachtnemer de Werkzaamheden op, dan zullen (opleverings)termijnen worden verlengd met de periode dat de Werkzaamheden zijn opgeschort.
11. Ingeval de Opdrachtgever zijn verplichting om goederen tijdig op de overeengekomen plaats van aflevering af te nemen niet nakomt of niet zal nakomen, is de Opdrachtnemer bevoegd om deze goederen voor rekening en risico van de Opdrachtgever op te slaan of op een geschikte wijze te verkopen en het hem verschuldigde op de opbrengst te verhalen, mits hij de Opdrachtgever heeft aangemaand om de goederen alsnog binnen vijf werkdagen af te nemen. De Opdrachtnemer is bevoegd het aan de Opdrachtgever uit te keren overschot te voldoen door verrekening, ook gedurende diens surséance of faillissement.

Artikel 16 - Aansprakelijkheid

1. Na het tijdstip van oplevering is de Opdrachtnemer niet meer aansprakelijk voor gebreken, tenzij:
 - a. die gebreken aan hem zijn toe te rekenen, en bovendien;
 - b. de Opdrachtgever die gebreken voorafgaande aan de oplevering niet heeft opgemerkt, en bovendien;
 - c. de Opdrachtgever die gebreken tot aan en op het tijdstip van oplevering niet heeft ontdekt of redelijkerwijs niet had moeten ontdekken.
2. In afwijking van het eerste lid is, als en voor zover sprake is van aanneming van een bouwwerk als bedoeld in artikel 7:758 lid 4 BW, de Opdrachtnemer aansprakelijk voor gebreken als bedoeld in artikel 7:758 lid 4 BW die bij oplevering van het bouwwerk niet zijn ontdekt, tenzij deze gebreken niet aan de Opdrachtnemer zijn toe te rekenen en behoudens het geval dat daarvan in de Overeenkomst en/of de aanbieding van de Opdrachtnemer is afgeweken.
3. Is in de Overeenkomst een onderhoudstermijn overeengekomen, dan zal de Opdrachtnemer het gebrek als bedoeld in lid 1 en lid 2 tijdens de overeengekomen onderhoudstermijn herstellen.
4. De Opdrachtgever is in de gevallen als bedoeld in lid 1 en lid 2 verplicht de Opdrachtnemer uiterlijk binnen 14 dagen nadat hij het gebrek heeft ontdekt of had behoren te ontdekken schriftelijk te informeren en de Opdrachtnemer in de gelegenheid te stellen om binnen een redelijke termijn voor haar rekening toerekenbare tekortkomingen en/of gebreken waarvoor de Opdrachtnemer aansprakelijk is, te herstellen of

op te heffen. Voldoet de Opdrachtgever hier niet aan, dan kan de Opdrachtgever geen beroep meer doen op het gebrek.

5. In het geval dat de kosten van herstel in geen redelijke verhouding staan tot het belang van de Opdrachtgever bij herstel en/of in het geval dat de installaties niet in Nederland zijn opgesteld, mag de Opdrachtnemer in plaats van herstel volstaan met het uitkeren van een redelijke schadevergoeding aan de Opdrachtgever, met inachtneming van het bepaalde in dit artikel ten aanzien van de hoogte van de schadevergoeding. Door de Opdrachtnemer vervangen onderdelen worden zijn eigendom.
6. De aansprakelijkheid van Opdrachtnemer als gevolg van een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van een op haar rustende verplichting, een onrechtmatige daad of vanwege elke andere oorzaak, is in alle gevallen beperkt tot het bedrag of de bedragen die onder de door Opdrachtnemer afgesloten verzekeringspolis(sen) tot uitkering komen.
7. Als om welke reden dan ook geen uitkering wegens de bedoelde verzekering(en) plaatsvindt of in het geval Opdrachtnemer geen beroep toekomt op een of meerdere aansprakelijkheidsbeperkende bepalingen, geldt dat de aansprakelijkheid van Opdrachtnemer, onverminderd het overige in dit artikel bepaalde, is beperkt tot 15% van de in de Overeenkomst – waarop de schade toebrengeende gebeurtenis betrekking heeft - bedongen prijs in het geval die prijs maximaal € 100.000,-- (excl. btw) bedraagt. Bedraagt de bedongen prijs meer dan € 100.000,-- (excl. btw), dan is de aansprakelijkheid beperkt tot 15% over de eerste € 100.000,-- en tot 5% over het meerdere.
8. De Opdrachtnemer is nooit aansprakelijk voor indirecte schade, zoals maar niet beperkt tot bedrijfsschade (zoals gederfde omzet of winst), gemiste kansen of rendementen, immateriële schade, milieuschade, aantasting van de goede naam, productieverlies, stagnatieschade, transportkosten, reis- en verblijfkosten, waardevermindering of verlies van producten.
9. De aansprakelijkheid voor de geleverde en gebruikte zaken afkomstig van derden is beperkt tot de door die fabrikant of leverancier eventueel verstrekte (fabrieks)garantie. Dit kan maximaal 2 jaar zijn voor alle motorgestuurde of mechanische onderdelen.
10. De Opdrachtnemer is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de staat van bestaande constructies en/of installaties en leidingen.
11. De Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor vorstschade.
12. Elke aansprakelijkheid van de Opdrachtnemer alsmede elke (rechts)vordering van de Opdrachtgever uit hoofde van enige tekortkoming(en) van Opdrachtnemer vervalt, voor zover niet iets anders is overeengekomen, door verloop van één jaar vanaf het tijdstip van i) oplevering of beëindiging in onvoltooide staat of ii) het tijdstip waarop de Overeenkomst door ontbinding of opzegging is geëindigd.
13. Als en voor zover de Opdrachtgever enig aan de Overeenkomst verbonden risico heeft verzekerd, is hij gehouden eventuele schade onder die verzekering te vorderen en de Opdrachtnemer te vrijwaren voor verhaalsaanspraken van de verzekeraar.
14. Alle verweermiddelen die Opdrachtnemer aan de Overeenkomst ter afwering van haar aansprakelijkheid kan ontnemen, kunnen ook door haar medewerkers en derden die door haar bij de uitvoering van de Overeenkomst zijn ingeschakeld, tegen de Opdrachtgever worden ingeroepen alsof haar medewerkers en genoemde derden zelf partij bij de Overeenkomst zijn.
15. Als door de Opdrachtnemer in het kader van zijn Werkzaamheden producten, waaronder mede begrepen soft- en hardware, dienen te worden geleverd waarbij de leverancier daarvan generieke voorwaarden hanteert (die de Opdrachtgever redelijkerwijs zelf ook zou hebben moeten

accepteren als hij zelf zou hebben gecontracteerd met die leverancier), is de opdrachtnemer voor wat betreft de leverantie door die leverancier jegens de Opdrachtgever qua prestatie en aansprakelijkheid tot niet meer gehouden dan tot datgene, waartoe de Opdrachtnemer die leverancier kan houden krachtens de generieke voorwaarden zoals die door de leverancier jegens de Opdrachtnemer worden gehanteerd.

16. De Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer volledig tegen alle aanspraken van derden op vergoeding van geleden schade, veroorzaakt door of op een andere manier verband houdende met door Opdrachtnemer geleverde prestaties onder de Overeenkomst. Op deze vrijwaring kan ook een beroep worden gedaan door medewerkers van Opdrachtnemer en door Opdrachtnemer in het kader van de uitvoering van haar verplichtingen ingeschakelde derden.

Artikel 17 - Overmacht

1. De Opdrachtnemer heeft het recht de nakoming van zijn verplichtingen op te schorten, als hij door overmacht tijdelijk is verhinderd zijn contractuele verplichtingen tegenover de Opdrachtgever na te komen.
2. Onder overmacht wordt onder meer verstaan de omstandigheid dat de Opdrachtnemer, de leveranciers en onderaannemers van de Opdrachtnemer of door de Opdrachtnemer ingeschakelde transporteurs of andere partijen waar de Opdrachtnemer van afhankelijk is, niet of niet tijdig voldoen aan hun verplichtingen door weersomstandigheden, aardbevingen, natuurrampen, brand, waterschade, overstromingen, molest, oproer, oorlog, terrorisme, cybercriminaliteit, verstoringen van de digitale infrastructuur, stroomstoringen, storingen in productieprocessen, storingen in het leveren van water of energie, personeelsgebrek, verlies, diefstal of verloren gaan van gereedschappen van materialen of informatie, transportproblemen, wegblokkades, stakingen of werkonderbrekingen, schaarste aan materiaal en grondstoffen, prijsstijgingen als gevolg van die schaarste, quarantaine, overheidsmaatregelen, (overheidsmaatregelen vanwege) epidemieën en pandemieën en import- of handelsbeperkingen.
3. De Opdrachtnemer is niet langer bevoegd tot opschorting als de tijdelijke onmogelijkheid tot nakoming meer dan zes maanden heeft geduurd. De Opdrachtgever en de Opdrachtnemer kunnen de Overeenkomst na afloop van deze termijn met onmiddellijke ingang beëindigen, maar uitsluitend voor dat deel van de verplichtingen dat nog niet is nagekomen.
4. Indien er sprake is van overmacht en nakoming blijvend onmogelijk is of wordt, zijn de Opdrachtnemer en de Opdrachtgever beiden gerechtigd om de Overeenkomst met onmiddellijke ingang te beëindigen voor dat deel van de verplichtingen dat nog niet is nagekomen.
5. Als de Opdrachtnemer bij het intreden van de overmacht al gedeeltelijk aan zijn verplichtingen heeft voldaan of alleen gedeeltelijk aan zijn verplichtingen kan voldoen, mag hij het al uitgevoerde/geleverde c.q. het uitvoerbare deel afzonderlijk factureren en is de Opdrachtgever verplicht deze factuur te voldoen als betrof het een afzonderlijke overeenkomst.
6. De Opdrachtnemer heeft het recht zich op overmacht te beroepen als de omstandigheid die de overmacht oplevert intreedt nadat de Opdrachtnemer de prestatie al had moeten leveren.
7. De Opdrachtgever heeft geen recht op vergoeding van de als gevolg van de overmacht, opschorting of de beëindiging in de zin van dit artikel geleden of te lijden schade.

Artikel 18 - Garanties

1. Tenzij schriftelijk anders overeengekomen, staat de Opdrachtnemer voor een periode van twee jaar na (op)levering in voor de goede uitvoering van de overeengekomen prestaties.

Als een afwijkende garantietermijn is overeengekomen, zijn de overige leden van dit artikel eveneens van toepassing.

2. In afwijking van de lid 1 van dit artikel genoemde periode van twee jaar, zal de garantietermijn op motorgestuurde of mechanische onderdelen één jaar bedragen.
3. Gebruikt de Opdrachtnemer bij de uitvoering van zijn prestatie door derden toegeleverde materialen of diensten, dan strekt de garantie van de Opdrachtnemer aan de Opdrachtgever zich in geen geval verder uit dan tot de garantie die de Opdrachtnemer verkrijgt van deze derden.
4. De Opdrachtnemer garandeert geen mogelijke opbrengsten, rendementen, energieprijzen, vermogen of terugverdiendtijd ten aanzien van de door haar geleverde en/of geïnstalleerde zonnepanelen. Informatie daarover is altijd een inschatting en daaraan kunnen geen rechten worden ontleend.
5. Bestaat de overeengekomen prestatie uit aanneming van werk dan staat de Opdrachtnemer voor de in lid 1 en lid 2 genoemde periode in voor de deugdelijkheid van de geleverde constructie en de gebruikte materialen, mits hij vrij was in de keuze daarvan. Als blijkt dat de geleverde constructie of de gebruikte materialen ondeugdelijk zijn, zal de Opdrachtnemer deze naar zijn keuze herstellen of vervangen.
6. Bestaat de overeengekomen prestatie alleen uit levering van een zaak dan staat de Opdrachtnemer tijdens de in lid 1 en lid 2 genoemde periode in voor de deugdelijkheid van de geleverde zaak. Als blijkt dat de zaak ondeugdelijk is, dan moet de zaak binnen een redelijke termijn franco door de Opdrachtgever aan de Opdrachtnemer worden teruggezonden. Daarna zal de Opdrachtnemer de keuze maken of hij de zaak herstelt, vervangt of de Opdrachtgever daarvoor crediteert voor een evenredig deel van de factuur. De Opdrachtnemer bepaalt zelf de wijze en het tijdstip van uitvoering. De eventueel gemaakte reis-, verblijf-, verzend- en/of transportkosten komen, evenals de kosten van de- en montage, voor rekening van de Opdrachtgever. Bestond de overeengekomen prestatie (mede) uit het bewerken van door de Opdrachtgever aangeleverd materiaal, dan dient de Opdrachtgever voor eigen rekening en risico nieuw materiaal aan te leveren.
7. Door herleveren, vervangen of herstellen wordt de garantietermijn niet verlengd of vernieuwd.
8. De Opdrachtgever moet de Opdrachtnemer in alle gevallen de gelegenheid bieden een eventueel gebrek te herstellen of een defect (onder)deel te vervangen. De Opdrachtgever zal de Opdrachtnemer het gebruik van energie, hijs-, hef-, en transportwerktuigen, steigers, glazenwasinstallaties en dergelijke om niet toestaan.
9. Tenzij schriftelijk anders overeengekomen gaan door de Opdrachtnemer afgegeven garanties in vanaf het moment van gereedkomen van (de onderdelen van) de Werkzaamheden of de algehele oplevering van het werk c.q. de Werkzaamheden.
10. Zolang de Opdrachtgever niet aan al zijn opeisbare (betalings)verplichtingen heeft voldaan, wordt de ingangsdatum van de garantie opgeschort. Door opschorting van de ingangsdatum van de garantie, wordt de einddatum van de garantie niet gewijzigd.
11. De Opdrachtgever kan geen beroep doen op de toepasselijke garantie noch de Opdrachtnemer op andere gronden aansprakelijk stellen als het gebrek of de schade is ontstaan door:
 - a. verwerking en/of normale slijtage;
 - b. kleine onvolkomenheden in de afwerking, die geen afbreuk doen aan de deugdelijkheid;
 - c. ondeskundig gebruik en/of gebruik in strijd met de bestemming van het geleverde of in strijd met de door of namens de Opdrachtnemer verstrekte instructies, adviezen, voorschriften e.d.;
 - d. niet of niet tijdig onderhoud of als het onderhoud op ondeskundige wijze door of namens de Opdrachtgever is

uitgevoerd;

- e. installatie, montage, wijziging, reparatie, toevoegingen c.q. overige werkzaamheden of bewerkingen aan het werk of bestanddelen daarvan door de Opdrachtgever of door derden;
- f. chemicaliën, materialen of bouwstoffen die door of namens de Opdrachtgever gebruikt zijn;
- g. inwerking van agressieve dampen, vloeistoffen, cement, kalk, verf, schoonmaakmiddelen;
- h. vallende voorwerpen of door onvoorziene, tijdelijke of blijvende schadelijke invloed(en) van het milieu;
- i. extreme weersomstandigheden, zoals hagel en storm;
- j. ondeskundige bewaring (opslag) van de geleverde zaken door de Opdrachtgever;
- k. fouten of onvolledigheden in de door of namens de Opdrachtgever aan de Opdrachtnemer verstrekte of voorgeschreven gegevens, goedkeuringen, bescheiden of materialen;
- l. het opvolgen van aanwijzingen of instructies van of namens de Opdrachtgever die ingaan tegen de adviezen van de Opdrachtnemer;
- m. overschrijding van de maximale draagbelasting;
- n. het aanbrengen of gebruiken van zonweringen, glazenwasinstallaties, ladders en dergelijke;
- o. uitpandige kabels en leidingen die in de grond aanwezig zijn;
- p. beschadigingen en/of gebreken die tijdens of na (op)levering ontstaan zijn door invloeden van buitenaf;
12. De Opdrachtgever is in de gevallen als opgesomd in het vorige lid van dit artikel volledig aansprakelijk voor alle hieruit voortvloeiende schade en vrijwaart de Opdrachtnemer uitdrukkelijk voor alle aanspraken van derden tot vergoeding van deze schade.

Artikel 19 - Klachtplicht

1. De Opdrachtgever kan op een gebrek in de prestatie geen beroep meer doen als hij hierover niet binnen veertien dagen nadat hij het gebrek heeft ontdekt of redelijkerwijs had behoren te ontdekken, schriftelijk en gemotiveerd bij de Opdrachtnemer heeft geklaagd.

Artikel 20 - Intellectuele eigendom

1. De intellectuele en industriële eigendomsrechten op alle aan de Opdrachtgever geleverde goederen, programmatuur, gegevens en (technische) informatie blijven bij de Opdrachtnemer. Uitsluitend de Opdrachtnemer heeft het recht tot openbaarmaking, verwezenlijking en veerveelvoudiging van deze goederen, gegevens en informatie en de Opdrachtgever heeft het uitsluitend gebruiksrecht daarvan.
2. De door de Opdrachtnemer aan de Opdrachtgever afgegeven documenten, zoals ontwerpen, tekeningen, technische beschrijvingen of bestekken worden eigendom van de Opdrachtgever en mogen door hem worden gebruikt met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van de intellectuele en industriële eigendom, nadat de Opdrachtgever aan zijn financiële verplichtingen jegens de Opdrachtnemer heeft voldaan.
3. Het is de Opdrachtgever niet toegestaan om de volgens het ontwerp van de Opdrachtnemer gerealiseerde installatie geheel of in onderdelen daarvan in herhaling aan te leggen, zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de Opdrachtnemer en onverminderd het bepaalde in de leden 5 en 6. De Opdrachtnemer is bevoegd aan die toestemming voorwaarden te verbinden, waaronder het betalen van een vergoeding. Op volgens het ontwerp van de Opdrachtnemer vervaardigde goederen is het bepaalde in dit lid van Overeenkomstige toepassing.
4. De Opdrachtgever is alléén bevoegd om de installatie

volgens het ontwerp van de Opdrachtnemer, zonder diens tussenkomst en goedkeuring, door een derde te laten realiseren, wanneer de Overeenkomst is ontbonden wegens een tekortkoming die aan de Opdrachtnemer kan worden toegerekend. In dat geval is de Opdrachtnemer niet aansprakelijk voor gebreken voor zover die zijn terug te voeren op de aanleg door of namens de Opdrachtgever.

5. Het gebruiksrecht van de Opdrachtgever met betrekking tot de door de Opdrachtnemer ontwikkelde en geleverde programmatuur is niet-exclusief. De Opdrachtgever mag deze programmatuur alleen in zijn eigen bedrijf of organisatie gebruiken en alleen voor de technische installatie waarvoor het gebruiksrecht is verstrekt. Het gebruiksrecht kan betrekking hebben op meerdere installaties voor zover dat in de Overeenkomst is vastgelegd.
6. Het gebruiksrecht is niet overdraagbaar. Het is de Opdrachtgever verboden om de programmatuur en de dragers waarop deze is vastgelegd op welke wijze dan ook ter beschikking van een derde te stellen of door een derde te laten gebruiken. Het is de Opdrachtgever verboden de programmatuur te verveelvoudigen of daarvan kopieën te maken. De Opdrachtgever zal de programmatuur niet wijzigen anders dan in het kader van het herstellen van fouten. De broncode van de programmatuur en de bij de ontwikkeling ervan voortgebrachte technische informatie worden niet aan de Opdrachtgever ter beschikking gesteld, tenzij anders is overeengekomen.
7. De Opdrachtnemer is gerechtigd om op zijn naam en voor zijn rekening octrooi aan te vragen op vindingen die tijdens en door uitvoering van de Overeenkomst zijn ontstaan.
8. Als de Opdrachtnemer een octrooi als bedoeld in lid 7 verkrijgt, verleent hij om niet aan de Opdrachtgever een in beginsel niet overdraagbaar gebruiksrecht op die vinding. Bij concrete toepassing van dat gebruiksrecht zal de Opdrachtgever toestemming aan de Opdrachtnemer vragen, welke toestemming slechts geweigerd kan worden als de Opdrachtnemer tegenstrijdige belangen met zijn bedrijf kan aantonen.
9. De Opdrachtgever vrijwaart de Opdrachtnemer tegen inbreuken door de Opdrachtgever zelf of door derden op intellectuele eigendomsrechten rustend op door de Opdrachtnemer geleverde zaken, diensten respectievelijk werken, ongeacht of deze rechten toebehoren aan de Opdrachtnemer of aan derden, tenzij de Opdrachtnemer aan de Opdrachtgever hiervoor schriftelijk toestemming verleende.

Artikel 21 - Toepasselijk recht en geschillen

1. Op de Overeenkomst en op alle overeenkomsten die daaruit voortvloeien is Nederlands recht van toepassing. De toepasselijkheid van het Weens Koopverdrag (CISG) is uitdrukkelijk uitgesloten.
2. Elk geschil tussen partijen zal met uitsluiting van de gewone rechter worden beslecht door arbitrage door de Raad van Arbitrage in bouwgeschillen (RvA) volgens het RvA Arbitragereglement.
3. In afwijking van het voorgaande lid is de Opdrachtnemer bevoegd het geschil te laten beslechten door de (gewone) rechter in het arrondissement van de plaats van vestiging van de Opdrachtnemer.
4. De Opdrachtgever is verplicht ter zake van de Overeenkomst in Nederland domicilie te kiezen, voor zover hij niet al in Nederland is gevestigd. Bij gebreke hiervan wordt de Opdrachtgever geacht domicilie te hebben gekozen in Den Haag.

Risicoregeling Installatietechniek

Verrekening loonkostenwijzigingen:

$$(L2-L1)/L1 \times 100\% = \dots\%$$

L1: loonniveau per datum aanbod

L2: loonniveau per datum wijziging

Loonniveau: CBS-index cao-lonen per uur inclusief
bijzondere beloningen, reeks bouwnijverheid

Verrekening materiaalprijzen:

$$(M2-M1)/M1 \times 100\% = \dots\%$$

M1: prijsindexcijfer per datum aanbod

M2: prijsindexcijfer per datum wijziging

Prijsindexcijfer: CBS-index Nieuwbouwwoningen;
inputprijsindex bouwkosten, materiaalcomponent